

אהדר ליה כלילא דיילי.

Il l'entoura avec une couronne de "yalé".

האנקה מתרגמין ילא (ויקרא יא) והוא שרץ שקורין הרצו"ן ושערו קשה כמחטין ועשה לו עטרה מעורו סביבות עיניו:

"haanaka" (Vayikra 11) est traduit en araméen par "yala" c'est le rampant que l'on nomme "héritson" (en vieux français) son poil est aussi dur que des aiguilles, il confectionna une couronne avec sa peau, (qu'il plaça) autour de ses yeux.

השתא מיהא [דאנא ואת].

Cependant maintenant [que moi et toi].

אנא ואת שנינו כאן ואין שומע:

Moi et toi sommes ici, et personne n'écoute.

הנני מחלל את מקדשי.

Voici que Je vais profaner mon sanctuaire.

סיפיה דקרא מחמד עיניכם:

La fin du verset "le désir de vos yeux"

מסתפינא ממלכותא.

J'ai peur de la royauté

כפופים היו למלכות רומיים:

Ils étaient soumis au royaume des romains.

מתמלכין.

Ils demandent l'avis.

נוטלין רשות:

Ils demandent l'autorisation

אי זיינד עלך ספרך כאן.

Si tu portes tes armes, ton livre (ta généalogie) se trouve ici.

אם נתגאית בכלי מלחמתך שהרגת בית אדוניך ספר יוחסין שלך בידינו הוא [ידענו] שאתה עבד:

Si tu t'es enorgueilli de tes instruments de guerre, ta généalogie (*littéralement ton livre*) est entre nos main, (*nous savons*) que tu es un esclave.

לא רכא כו'.

Ni réka etc.

לא מלך ולא בן מלך:

Ni roi et ni fils de roi.

קלניא מתעביד.

Il s'est affranchi.

נעשה בן חורין מאליו:

Il est devenu libre par lui-même.

שישא.

Chicha.

שיש ירוק שקורין ביי"ש:

Marbre vert que l'on nomme "baïsh" (*en vieux français*)

Oumarmera.	ומרמרא.
Marbre blanc.	שיש לבן:
Kouh'la.	כוחלא.
Marbre ayant une couleur proche du bleu	שיש צבוע כעין כחול:
Idveta déyamma.	אידווא דימא.
Les vagues de la mer (<i>qui vont et qui viennent, et dont la vue réjouit l'œil.</i>)	גלי הים [שהם נעים ונדים והעין מתעששת בראייתן]:
Daniel a été puni.	נענש דניאל.
Son châtiment sera expliqué plus loin.	לקמיה מפרש עונשו:
Roi ce sera agréable pour toi.	מלכי ישפר עלך.
Mon conseil trouvera grâce à tes yeux.	עצתי תיטב בעיניך:
En ayant pitié des pauvres.	במיחן עניין.
En octroyant la bonté aux pauvres.	בחנינת עניים:
Ainsi ta sérénité durera.	בכן תהא ארכא לשלותך.
Ta paix durera.	[יהא אורך] לשלומך:
Tout arriva.	כולא מטא.
Toutes les calamités annoncées dans le rêves l'atteignirent.	כל החלום של פורענות בא עליו:
Au bout de douze mois.	לקצת ירחין תרי עשר.
Grâce au conseil de Daniel il eut douze mois de sursis (avant que le rêve ne se réalise)	בשביל עצתו של דניאל תלה לו שנים עשר חדש:

בהוצא.

Béhoutza.

לולבי דקלים:

Des cœurs de palmiers.

ודפנא.

Laurier.

ענפי עץ ערמונים שקורין לו"ר ופרי שלו קורין ביי"ש:

Des branches de l'arbre "ermonime" que l'on dénomme "lor" ses fruits sont appelés "baies".

פשיטא.

C'est évident.

דהאבנים של שניהם דאפי' לא פסק לן דינא דמתני' המלמדנו שמתחלה בין שניהם עשאוה על כרחם היו חולקין בשוה האבנים שהרי ברשות שניהם מונחים ויד מי מהם תגבר:

Que les pierres appartiennent aux deux, car même si l'on avait pas la loi de Michna qui nous enseigne qu'au départ ils l'on fait (le mur, même) contre leur gré (c'est à dire que si l'un deux l'exige l'autre doit se plier à son exigence), ils auraient partagé les pierres entre eux car elles se trouvent dans leur propriétés respectives, et la main de qui sera plus forte? (personne n'a plus de force que l'autre pour réclamer le tout)

(הג"ה בפירוש רבינו חננאל קא משמע לן)

Hagaha: dans le commentaire de Rabeïnou H'anan'el on nous apprend

דלא בעינן ראיה אלא שותף מפיק מיניה בלא ראיה ואיהו דטעין דדיליה נינהו עליו הראיה
que l'on a pas besoin d'une preuve, mais l'associé prend de chez lui (*sa part des pierres*) sans (*apporter de*) preuve, et c'est celui qui prétend qu'elles sont toutes à lui (*les pierres*) qui doit faire la preuve

וכל כהאי גוונא הכי דיינינן ליה

et tout (cas) qui ressemble (à ceci) est jugé ainsi

וזה הדין מפורש

et c'est une loi claire

עוד כמו כן בפרק הבית והעלייה בתחילתו

aussi (*une loi*) similaire (*est enseignée*) au début du chapitre "habayite véhaaliya" (*Baba Métsi'a*)

איבעית אימא בשותפין כי האי גוונא אנוחי אבנים ברשות חבירו לא קפדי
si tu veux dis: que des associés dans un cas similaire, lorsque les pierres sont posées dans le domaine de l'autre (*littéralement: de son ami*) ne se montrent pas pointilleux

וחזקת רשות לאו כלום הוא

et le droit de propriété généré par le fait que les pierres soient dans le domaine de l'un, n'a pas de valeur

שמעינן מינה דכל כהאי גוונא

on apprend de là, que tout cas similaire

דמילתא דידיעא בשותפתא לתרוייהו אף על גב דמנחי ברשותא דחד מינייהו

7. a Rachi4

toute chose qui est connue comme appartenant à l'association (*donc*) aux deux associés, même si elles sont posées dans la propriété de l'un d'entre eux

לא יכול למיטען דידי נינהו דברשותי מנחי דקיימא לן שותפין לא קפדי אהדדי עד כאן):
il ne pourra pas prétendre que le tout est à lui car elles sont déposées chez moi, car on tient que les associés ne sont pas pointilleux l'un envers l'autre. jusqu'ici (*Hagaha*).

השתא סתם גינה אמרת לא.

Maintenant un simple potager, tu as dit non.

אף על פי שהיזק ראייה קשה:

Bien que le dommage de vision soit fort (en ce qui concerne le potager, cf. Guemara 2b):

אמר אביי כו'.

Abayé dit etc.

האי מקום שנהגו לגדור דקתני מתני' אבקעה קאי:

Cette expression "un lieu où l'usage est de clôturer" qui est enseignée dans la Michna, parle de la vallée:

א"כ מאי אבל בבקעה.

Si c'est ainsi que signifie "mais dans une vallée".

הא מינה סליק והכי איבעי למיתני אבל מקום שנהגו שלא לגדור אין מחייבין אותו:

Il vient d'en parler (*littéralement il sort de là, c.-à-d. il vient de citer ce cas*), et c'est ainsi qu'il aurait du dire dans la Michna "mais dans un lieu où il n'y a pas d'usage de clôturer, on ne le force pas":

מכפיייה לקרנא לבר.

Replier le rebord vers le dehors.

ראשי הכותל יכוף לצד חבירו

Il replie le sommet du mur du côté de son ami

וכל חזית לשון קצה הוא וכן שנינו בתמיד (פ"ב מ"ד) גבי מערכה וחזיתה מזרחה
et chaque fois que le mot "h'azite" est employé il signifie "extrémité" ainsi qu'on l'apprend dans (*le traité*) Tamid (ch.2 Michna 4) à propos du bûcher et de son extrémité (*située*) à l'est
ראשי הגזירין

(*il s'agit*) des extrémités des panneaux (*de bois*)

וכן מחזה מול מחזה דמלכים (א ז) ראשי הנסרים מוסבין זה מול זה
et ainsi "mahazé moul mahazé " Melakhime (1, 7) (*il s'agit*) des extrémités des panneaux placés l'un face à l'autre

ועבי' מאבראי

et son épaisseur vers le dehors

כופה לצדי ראשי הכותל שמחבר בראשו אבנים וטיט ומעבה:

7. a Rachi4

il replie le rebord du mur: c'est à dire qu'il y rajoute des pierres et du ciment et l'épaissi (*vers l'extérieur*)

דידי ודידיה הוא.

C'est le mien et le sien.

כדקתני מתניתין כשעושין אותו בין שניהם עושין חזית מכאן ומכאן:

Comme l'enseigne la Michna "lorsqu'il le construis ensemble, il font un fronton de part et d'autre.

השתא נמי גיזי לה.

Maintenant aussi il peut le découper.

לההיא כפופה שהיא לצדו ואימא דידי ודידיה הוא ולא עשינו חזית:

Cette épaisseur qui est repliée vers son côté, et il dira "c'est à moi et à lui, et l'on a pas fait de frontons"

מלגיו.

Vers le dedans,

לצד שלו ולקמיה פריך הא מבחוץ קתני:

Vers son (**champ**) côté, et plus la un on objecte "mais la Michna a enseigné: vers le dehors" :

לייף ליה.

Il y associe.

מחבר חזית אחרת לצדו:

Il y joint un autre fronton de son côté: